

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

2024/2025

**STAV ZÁKLADNÉHO A ODPORÚČANÉHO
MATERIÁLNO-TECHNICKÉHO A PRIESTOROVÉHO
ZABEZPEČENIA A PERSONÁLNEHO ZABEZPEČENIA
VÝCHOVNO-VZDELÁVACIEHO PROCESU
V ZÁKLADNEJ UMELECKEJ ŠKOLE AJ PRI
VZDELÁVANÍ DOSPELÝCH**

SPRÁVA Z TEMATICKEJ INŠPEKCIE

**KRITICKÝ
PRIATEL' ŠKÔL
A ŠKOLSKÝCH
ZARIADENÍ**

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

**Stav základného a odporúčaného
materiálno-technického a priestorového
zabezpečenia a personálneho zabezpečenia
výchovno-vzdelávacieho procesu v základnej
umeleckej škole
aj pri vzdelávaní dospelých**

SPRÁVA Z TEMATICKEJ INŠPEKCIE

Mgr. Zuzana Eretová
Ing. Adriana Vykydalová
PaedDr. Monika Ružeková, PhD.
Mgr. Alžbeta Štofková Dianovská

OBSAH

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE	4
1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH	5
2 HLAVNÉ ZISTENIA	6
2.1 Priestorové zabezpečenie.....	6
2.2 Materiálno-technické zabezpečenie	8
2.3 Personálne zabezpečenie	10
2.4 Iné zistenia	11
2.5 Opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov	12
3 ODPORÚČANIA A PODNETY	13
3.1 Odporúčania na úrovni škôl	13
3.2 Odporúčania pre zriaďovateľov	13
3.3 Odporúčania Na úrovni systému	13
4 ZOZNAMY	14
4.1 Grafy	14
4.2 Tabuľky	14

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE

Základné umelecké školy (ZUŠ) sú vzdelávacie inštitúcie poskytujúce umeleckú výchovu a vzdelávanie, rozvoj nadania, schopností a kreativity podľa príslušných vzdelávacích programov pre deti predškolského veku, žiakov základných a stredných škôl i dospelých. Cieľom umeleckého vzdelávania v ZUŠ je výchova umením, k umeniu a tiež príprava na profesionálnu umeleckú činnosť. Vyvážene venuje pozornosť nielen kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov. Väčšina žiakov navštevujúcich ZUŠ uplatní nadobudnuté vedomosti, zručnosti a návyky priamo v rámci záujmovej umeleckej činnosti či v individuálnej umeleckej tvorbe a zároveň časť z nich aj v príprave na štúdium odborov vzdelávania umeleckého zamerania v stredných školách a konzervatóriách, ako aj na štúdium na vysokých školách s umeleckým či pedagogickým zameraním. Napĺňanie stanovených cieľov je možné iba vtedy, ak sú zabezpečené základné podmienky edukácie v ZUŠ nevyhnutné na poskytovanie plnohodnotného vzdelávania žiakov v zriadených umeleckých odboroch umeleckého vzdelávania, a to učebné priestory, ich materiálno-technické vybavenie a tiež zodpovedajúce personálne podmienky.

S cieľom zistiť stav základného a odporúčaného materiálno-technického a priestorového zabezpečenia v súlade so *Základným a odporúčaným materiálno-technickým a priestorovým zabezpečením výchovno-vzdelávacieho procesu v základnej umeleckej škole*¹ a personálneho zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu aj pri vzdelávaní dospelých realizovala Štátna školská inšpekcia (ŠŠI) v aktuálnom školskom roku tematické inšpekcie v 20 ZUŠ. Orientovala sa i na to, či edukácia je poskytovaná na elokovaných pracoviskách zaradených v Sieti škôl a školských zariadení SR.

Zo zistení ŠŠI vyplynulo:

- ⇒ Kontrolované subjekty mali zriadené celkovo 80 elokovaných pracovísk (EP), z ktorých bolo 52 aktívnych, z nich sa na **14 EP** (26,9 %) **realizovala výchovno-vzdelávacia činnosť**, a to aj napriek tomu, že boli **zriadené bez rozhodnutí** o zmene v Sieti škôl a školských zariadení SR² vydaných Ministerstvom školstva, vedy, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky (MŠVVaM SR).
- ⇒ Výchovno-vzdelávací proces v zriadených umeleckých odboroch zabezpečovalo 85,8 % pedagogických zamestnancov spĺňajúcich požadované kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti v ZUŠ. **Pri vzdelávaní detí a žiakov sa nedostatky v zabezpečení odbornosti vyučovania (odbornosť nižšia ako 70 %) vyskytli v 25 % ZUŠ.**
- ⇒ V 2 súkromných ZUŠ³ boli zistené závažné nedostatky v požiadavkách na základné a odporúčané materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu v ZUŠ (normatív) a v podmienkach personálneho zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu, v jednom z nich aj v organizácii výchovno-vzdelávacieho procesu a zriadenia EP bez rozhodnutí o zmene v Sieti škôl a školských zariadení SR vydaného MŠVVaM SR. V druhom z nich riaditeľka školy nemala stanovený základný úväzok vedúceho PZ a nevykonávala priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť v rozsahu stanovenom právnym predpisom.
- ⇒ Požiadavky základného **priestorového** zabezpečenia pre teoretické vyučovanie väčšina kontrolovaných pracovísk v ZUŠ spĺňala (84,7 %), avšak pre praktické vyučovanie len 66,5 % pracovísk. Požiadavky na základné **materiálno-technické** vybavenie pre teoretické vyučovanie spĺňalo viac ako tri štvrtiny (76,1 %) kontrolovaných pracovísk v ZUŠ, ale pre praktické vyučovanie

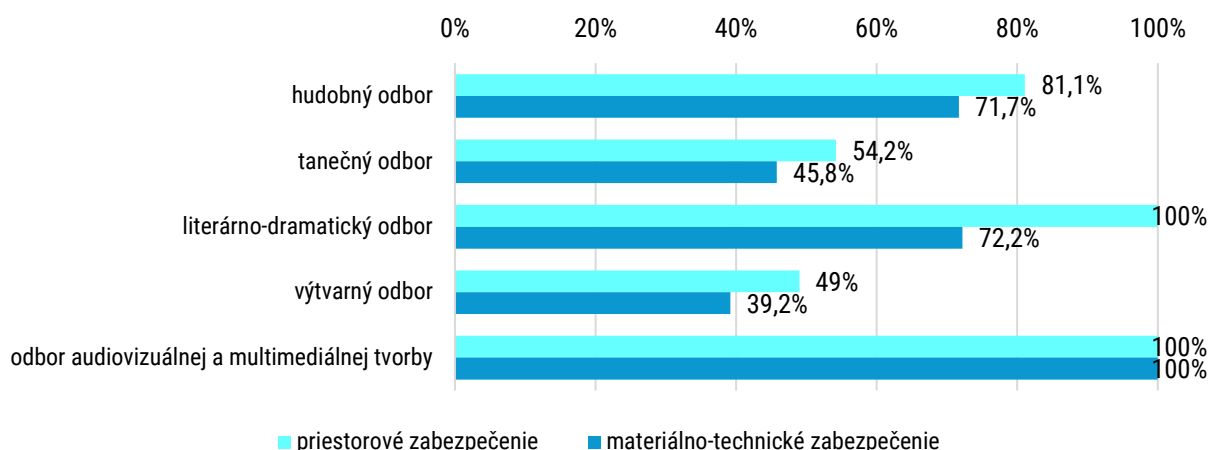
¹ Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 09. februára 2018 pod číslom 2018/3131:1-10AO pre základné umelecké školy s účinnosťou od 1. septembra 2018 (normatív).

² Pri zaraďovaní EP do siete je zriaďovateľ povinný predložiť MŠVVaM SR, okrem iného, doklad príslušných orgánov štátnej správy, že priestory elokovaného pracoviska sú v súlade s hygienickými požiadavkami a predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, a písomné vyhlásenie, že priestory elokovaného pracoviska sú v súlade s predpismi o ochrane pred požiarmi.

³ Súkromná ZUŠ (SZUŠ), Nová cesta 361, Bobrov; SZUŠ, Jastrabie nad Topľou 112

55,5 % pracovísk (najviac nedostatkov sa zistilo v priestorovom a materiálno-technickom zabezpečení pre praktické vyučovanie v tanečnom a vo výtvarnom odbore) (Graf 1).

Graf 1 Priestorové a materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu pre praktické vyučovanie v kontrolovaných ZUŠ

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH

Štátna školská inšpekcia vykonala tematickú inšpekciu celkovo v **20** základných umeleckých školách (Tabuľka 1), všetky boli s **vyučovacím jazykom slovenským**.

Tabuľka 1 Základné údaje o kontrolovaných ZUŠ

Počet kontrolovaných škôl		20
Zriaďovateľ	štátne školy	6
	súkromné školy	14
	cirkevné školy	0
Sídlo školy	mesto	15
	vidiek	5

ŠŠI kontrolovala základné **priestorové podmienky, materiálno-technické zabezpečenie (MTZ)** a **personálne zabezpečenie** výchovno-vzdelávacieho procesu pre ZUŠ na všetkých pracoviskách vrátane EP a vo všetkých zriadených umeleckých odboroch individuálneho i kolektívneho vyučovania⁴.

ZUŠ poskytovali základné umelecké vzdelávanie celkovo **9 186** deťom a žiakom zaradených do 931 skupín. Najviac detí a žiakov kontrolované školy evidovali v hudobnom (37,6 %), v tanečnom odbore (33,1 %) a takmer štvrtinu (24,1 %) v odbore výtvarnom. Pri kontrole údajov a kontrole počtu žiakov sa v 2 školách⁵ zistil v štatistickom výkaze⁶ vypracovanom riaditeľom školy podľa stavu k 15. 09. aktuálneho školského roka nesúlad v uvedených počtoch žiakov. V 1 SZUŠ⁷ bolo uvedených 98 žiakov vyučovaných v individuálnej forme, avšak fyzickou kontrolou priestorových podmienok školy, ako aj kontrolou rozvrhov hodín sa potvrdila individuálna forma štúdia iba u 36 žiakov. V druhom subjekte⁸ ten

⁴ odbor hudobný (HO), výtvarný (VO), tanečný (TO), literárno-dramatický (LDO) a odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby (OAMT)

⁵ SZUŠ, Jastrabie nad Topľou 112; SZUŠ Altamira, Ľubovec 35

⁶ Výkaz škôl (MŠVVaM SR) 40 – 01 Výkaz o počte žiakov ZUŠ, detí MŠ a ŠZ a poslucháčov jazykových škôl v územnej pôsobnosti obce

⁷ SZUŠ, Jastrabie nad Topľou 112

⁸ SZUŠ Altamira, Ľubovec 35

istý riaditeľ školy v štatistickom výkaze uvádzal 95 žiakov v individuálnej forme. Realizácia výchovno-vzdelávacieho procesu v individuálnej forme štúdia sa však fyzickou kontrolou priestorových podmienok školy, ako aj kontrolou rozvrhu hodín nepotvrdila.

V 8 základných umeleckých školách organizovali aj štúdium pre **167** dospelých zaradených do 9 skupín, ktorí si chceli doplniť a rozšíriť svoje umelecké vzdelanie. Najvyšší počet dospelých, takmer 50 % bolo evidovaných v hudobnom odbore a takmer štvrtina v odbore výtvarnom (Tabuľka 2).

Tabuľka 2 Základné údaje o počtoch evidovaných detí/žiakov a dospelých v jednotlivých odboroch v kontrolovaných ZUŠ

Odbor	počet detí/žiakov	počet dospelých
hudobný	3 455	82
tanečný	3 045	10
výtvarný	2 217	44
literárno-dramatický	414	9
odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby	55	22

Umeleckú výchovu a vzdelávanie detí a žiakov, vrátane štúdia pre dospelých v kontrolovaných ZUŠ zabezpečovalo spolu **388** interných a externých **pedagogických zamestnancov** (PZ).

2 HLAVNÉ ZISTENIA

2.1 PRIESTOROVÉ ZABEZPEČENIE

Hlavné pracoviská škôl zväčša sídlili vo vlastných priestoroch, časť v prenajatých objektoch. Zriadené EP sa zväčša nachádzali v budovách materských a základných, ojedinele stredných škôl (s ich bežným zariadením), niektoré v mestských a obecných budovách, niekde v cirkevných objektoch či v komunitných centrách.

Základné umelecké školy mali zriadené celkovo 80 EP (z nich 28 bolo neaktívnych predovšetkým z dôvodu nezájmu zo strany žiakov), **25 EP** (z nich v čase výkonu tematickej inšpekcie bolo 1 neaktívne EP) siedmich SZUŠ⁹ nebolo zaradených do Siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky, z toho bolo 11 EP, ktorých riaditelia škôl (4) predložili rozhodnutia MŠVVaM SR o zmene v sieti a o ich zaradení do Siete škôl a školských zariadení SR, ale zmena nebola v sieti uvedená. Zriaďovatelia 3 škôl¹⁰ boli upozornení, aby vyzvali MŠVVaM SR o úpravu siete v zmysle vydaných rozhodnutí (zriaďovateľ 1 SZUŠ¹¹ upozornený nebol, a to z dôvodu, že HŠI podala návrh na vyradenie tejto školy zo Siete škôl a školských zariadení SR). Edukácia sa realizovala aj v **14 EP**, ktoré **boli zriadené bez rozhodnutí o zmene v Sieti škôl a školských zariadení SR vydaných MŠVVaM SR** (počas tematickej inšpekcie riaditeľ 1 SZUŠ¹² neposkytol školským inšpektorom žiadne informácie o vyučovaní v 10 nezaradených pracoviskách v sieti, avšak tieto skutočnosti boli ŠŠI zistené na základe kontroly rozvrhu hodín a následným rozhovorom s riaditeľom školy). ŠŠI na zistené skutočnosti upozornila zriaďovateľov 2 škôl¹³. Zriaďovateľ 1 SZUŠ¹⁴ bol upozornený na nedostatky, pričom zároveň bol podaný návrh na vyradenie tejto školy zo Siete škôl a školských zariadení SR.

⁹ SZUŠ, Hlbiny 2, Zvolen; SZUŠ, J. Jesenského 624/42, Zvolen; SZUŠ, Lhenická 33, Budča; SZUŠ Altamira, Ľubovec 35; SZUŠ, Nová cesta 361, Bobrov; SZUŠ, Jastrabie nad Topľou 112; SZUŠ, Lúčna 8, Divín

¹⁰ SZUŠ, Lúčna 8, Divín; SZUŠ, Lhenická 33, Budča; SZUŠ, Hlbiny 2, Zvolen

¹¹ SZUŠ, Nová cesta 361, Bobrov

¹² SZUŠ, Jastrabie nad Topľou 112

¹³ SZUŠ, J. Jesenského 624/42, Zvolen; SZUŠ Altamira, Ľubovec 35

¹⁴ SZUŠ, Jastrabie nad Topľou 112

Na hlavných i elokovaných pracoviskách sa edukačný proces uskutočňoval celkovo v **384 učebniach** pre teoretické a praktické vyučovanie (v 236 učebniach na hlavných a v 148 učebniach na elokovaných pracoviskách) s priamym vetraním a vyhovujúcim denným aj umelým osvetlením.

Výchovno-vzdelávací proces v **hudobnom odbore** sa realizoval na 53 pracoviskách (na 17 hlavných a na 36 EP). Teoretické vyučovanie sa uskutočňovalo na 51 pracoviskách a praktické vyučovanie na 53 pracoviskách, celkovo v 218 učebniach. Požiadavky na priestorové zabezpečenie teoretického vyučovania spĺňali učebné priestory 40 pracovísk (odborné učebne pre teoretické vyučovanie s vyhradeným priestorom pre spoločné činnosti) a požiadavky na zaistenie praktického vyučovania spĺňali učebné priestory 43 pracovísk (odborné učebne, kde žiaci v prevažnej miere získavali praktické zručnosti a návyky). Veľkosť vzdelávacích priestorov zabezpečených vetraním a osvetlením podľa vyučovacieho predmetu zodpovedala bezpečnostným a hygienickým požiadavkám individuálneho a skupinového vyučovania. Najčastejšie sa edukácia na EP uskutočňovala v samostatných priestoroch vyčlenených pre vyučovanie ZUŠ, v klasických triedach materských a základných škôl, ojedinele i stredných škôl (z kapacitných dôvodov sa niektoré učebne v školách využívali na vyučovanie žiakov dvoch a niekde aj viacerých odborov, pričom sa počas týždňa v priestoroch striedali) alebo v iných obecných a mestských polyfunkčných budovách. Zo zistení vyplynulo, že 21,6 % učebných priestorov pre teoretické vyučovanie a 18,9 % priestorov pre praktické vyučovanie nezodpovedalo v plnom rozsahu požiadavkám normatívu. Niektoré školy na základe vlastných priestorových a ekonomických podmienok zabezpečili i odporúčané učebné priestory pre praktické vyučovanie, a to koncertné sály, ktorými disponovalo 15,2 % pracovísk. Slúžili najmä ako priestor na prípravu a realizáciu triednych, absolventských a výchovných koncertov pre žiakov či verejnosť a prezentáciu činnosti v danom odbore. Priestorové vybavenie v kontrolovaných subjektoch dopĺňali tiež knižnice s odbornou literatúrou a sklady na uloženie potrebných učebných pomôcok, skladových zásob a ďalšieho potrebného inventáru.

Požiadavky normatívu spĺňalo 78,4 % učebných priestorov teoretického vyučovania a 81,1 % praktického vyučovania v hudobnom odbore.

Plnenie požiadaviek na základné priestorové zabezpečenie vo **výtvarnom odbore** bolo kontrolované celkovo na 51 pracoviskách (na 12 hlavných a na 39 EP) v 75 učebniach. Menej ako polovica škôl mala k dispozícii pre praktické výtvarné činnosti samostatné výtvarné ateliéry/učebne, s vytvoreným oddeleným priestorom pre multimediálne činnosti, odbornou knižnicou, ako i dielne a priestor pre modelovacie práce. Učebne boli priestranné, dostatočne osvetlené, zodpovedali bezpečnostným a hygienickým požiadavkám na skupinové vyučovanie žiakov. Základné učebné priestory nevyhnutné pre vyučovanie realizované formou praktických výtvarných činností až na 51 % kontrolovaných pracovísk nezodpovedali v plnom rozsahu požiadavkám normatívu (najčastejšie chýbal vyčlenený priestor pre multimediálne činnosti, tiež modelovňa, odborné knižnice, niekde skladový priestor pre uskladnenie pomôcok). Výchovno-vzdelávací proces na EP bol často realizovaný v bežných triedach materských, základných a stredných škôl vyhradených pre činnosť ZUŠ, niekde v priestoroch komunitného centra. Na získavanie výtvarných poznatkov a zručností zameraných na multimediálne činnosti, ako napr. digitálna grafika/kresba/maľba, animovaná tvorba prostredníctvom digitálnych technológií boli na niektorých pracoviskách vytvorené podmienky buď priamo v odborných učebniach VO, alebo v priestoroch počítačových učebni základných škôl. Prenajaté priestory na niektorých EP sa využívali viacúčelovo (trieda/kabinet/dielňa), zväčša sa v nich realizovali všetky edukačné aktivity výtvarného odboru. Nadštandardným priestorovým vybavením fotokomorou disponovalo jedno pracovisko z kontrolovaných ZUŠ.

Základné priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu vo výtvarnom odbore zodpovedalo požiadavkám normatívu na 49 % pracovísk.

Plnenie požiadaviek na základné priestorové zabezpečenie v **tanečnom odbore** bolo kontrolované na 48 pracoviskách (na 14 hlavných a na 34 EP) v 62 učebniach. Stanovené parametre praktického vyučovania spĺňala viac ako polovica učebni (adekvátna rozloha priestorov, vhodná podlaha, priame vetranie a osvetlenie, zodpovedajúca výška stropu, poväčšine i vlastné šatne a uzavreté priestory určené na kostýmové vybavenie a tanečné rekvizity...). Vyučovanie tanca sa uskutočňovalo v samostatných vyčlenených priestoroch určených iba pre túto činnosť, niekde v tanečnej či koncertnej sále. Fyzická

kontrola zriadených priestorov preukázala, že spĺňajúce predpísané parametre praktického vyučovania nemali kontrolované subjekty na 45,8 % pracovísk (umelecké vzdelávanie sa realizovalo v bežných učebniach základných a materských škôl, telocvičniach základných škôl či v cirkevnom komunitnom centre alebo sále obecného úradu, čo malo za následok nesplnenie požiadaviek na základné priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu v danom umeleckom odbore). Len jedna škola disponovala nadštandardným priestorovým vybavením (tanečná/koncertná sála).

V kontrolovaných školách 54,2 % učebných priestorov praktického vyučovania spĺňalo požiadavky normatívu v tanečnom odbore.

Výchovno-vzdelávací proces v **literárno-dramatickom odbore** sa realizoval na 18 pracoviskách (na 8 hlavných a na 10 EP) v 23 odborných učebniach pre vyučovanie s vyhradeným priestorom pre spoločné činnosti. Priestorové vybavenie pre činnosti teoretického i praktického zamerania umožňovali realizovať spoločné aktivity na základe špecifik a požiadaviek odboru s priamym vetraním a osvetlením na všetkých pracoviskách. Odporúčanými nadštandardnými učebnými priestormi disponovala jedna škola, ktoré si zriadila na základe vlastných priestorových a ekonomických možností (javiskový priestor pre praktické činnosti).

Z kontrolovaných subjektov priestorové požiadavky v literárno-dramatickom odbore stanovené normatívom spĺňalo 100 % pracovísk pre teoretické i praktické činnosti.

Edukácia v **odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby** sa realizovala na 3 hlavných pracoviskách v 6 učebniach. Všetky pracoviská spĺňali požiadavky priestorovej vybavenosti pre teoretické a praktické vyučovanie, vytvárali predpoklady na optimálne vzdelávacie prostredie pre umelecké vzdelávanie v danom odbore. Priestory, v ktorých sa uskutočňovalo teoretické a praktické vyučovanie, umožňovali optimálnu organizáciu vyučovania s prihliadnutím na technický rozvoj a zavádzanie nových zariadení do prevádzky. Učebné priestory umožňovali realizáciu všetkých teoretických¹⁵ i praktických¹⁶ aktivít a boli v súlade s požiadavkami normatívu. Odporúčaným priestorovým vybavením školy nedisponovali.

Základné priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu v odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby stanovené normatívom spĺňalo 100 % pracovísk pre teoretické i pre praktické vyučovanie.

Negatívnym zistením v jednom z kontrolovaných subjektov¹⁷ sa javilo to, že uskladnené pomôcky pre jednotlivé zriadené odbory sa nachádzali v skladových priestoroch objektu (externý sklad SZUŠ), ktorý bol situovaný v obci vzdialenej až 47 km od najvzdialenejšieho elokovaného pracoviska. Výchovno-vzdelávací proces SZUŠ v čase inšpekčného výkonu bol realizovaný na 25 pracoviskách, z toho v 1 hlavnom pracovisku¹⁸ a v 14 EP¹⁹, ktoré boli zaradené v sieti, a v 10²⁰ pracoviskách, ktoré v sieti zaradené neboli a podľa vyjadrenia riaditeľa školy si pomôcky vyučujúci prenášali individuálne podľa potreby na jednotlivé vyučovacie hodiny.

2.2 MATERIÁLNO-TECHNICKÉ ZABEZPEČENIE

Jedným z predpokladov pre zaistenie plnohodnotného vzdelávania žiakov v danom vyučovacom predmete príslušného umeleckého odboru je aj plnenie požiadaviek v základnom rozsahu materiálno-technického vybavenia ZUŠ. Pedagogickí zamestnanci za pomoci moderných metód, stratégií vyučovania a využívaním

¹⁵ učebňa výpočtovej techniky a odborná knižnica vrátane DVD-téky

¹⁶ ateliér audiovizuálnej tvorby, ateliér virtuálnej grafiky, fotografický a výtvarný ateliér, strihové pracovisko a zvukové pracovisko

¹⁷ SZUŠ, Jastrabie nad Topľou 112

¹⁸ Hlavné pracovisko bolo v sídle Základnej školy, Jastrabie nad Topľou 112, kde v jednej bežnej triede prebiehalo vyučovanie ako vo výtvarnom, tak aj v hudobnom odbore. Administratívne priestory mala SZUŠ zriadené v hoteli Patriot, B. Němcovej 1, Vranov nad Topľou.

¹⁹ EP, Vyšný Žipov 220; EP, Hermanovce nad Topľou 116; EP, Chmeľov 217; EP, Sečovská Polianka 560; EP, Holčíkovce 40; EP, Slovenská Kajňa 54; EP, Nižný Hrabovec 155; EP, Čičava 74; EP, Jastrabie nad Topľou 113; EP, Zámutov 531; EP, Soľ 53; EP, Hlinné 76; EP, Hlinné 138; EP, Čaklov 495

²⁰ Čierne nad Topľou 212; Čierne nad Topľou 232; Nižný Hrušov 211; Rudlov 126; Komunitné centrum (KC) Kučín 77; KC Hlinné 404; KC Zámutov 41; Čičava 34; Čičava 35; Nižný Hrabovec 154

rozmanitých didaktických a materiálno-technických prostriedkov vytvárajú podmienky pre zvyšovanie vzdelávacích výsledkov žiakov, pre zintenzívnenie ich motivácie na získavanie nových teoretických poznatkov a ich spájanie s praktickou činnosťou. Zapájajú ich do rôznych umeleckých aktivít, projektov a činností. Školy majú tiež možnosť vzhľadom na vlastné podmienky a možnosti primerane doplniť učebné priestory aj odporúčaným nadštandardným vybavením s cieľom dosiahnuť kvalitatívne vyššiu úroveň výsledkov teoretického a praktického vyučovania v zriadených umeleckých odboroch.

Plnenie požiadaviek na základné materiálno-technické vybavenie pre individuálne a skupinové vyučovanie v **hudobnom odbore** bolo na väčšine pracovísk plne zabezpečené pre potreby žiakov od prípravného ročníka až po absolventov. Zo zistení vyplynulo, že normatív materiálno-technického zabezpečenia nespĺňalo 24 % kontrolovaných pracovísk pre teoretické a 28,3 % pre praktické vyučovanie. Najčastejšie absentovali podlaha sčasti pokrytá kobercom, notová osnova ako samostatná pomôcka, veľké zrkadlá, stoličky pod nohy na vyučovanie hry na klavíri, na keyborde, zvonkohra s paličkami, niekde v učebniach teoretického vyučovania prípravnej hudobnej náuky a hudobnej náuky absentoval notačný program. Odporúčaným materiálno-technickým vybavením disponovalo v hudobnom odbore 13 % pracovísk pre teoretické a 15,2 % pracovísk pre praktické vyučovanie (napr. ozvučovacia technika, zosilňovač, notebooky s pripojením na internet, interaktívna tabuľa, nahrávacia technika), čo umožňovalo zvýšenie kvalitatívnej úrovne vyučovania v danom odbore vzdelávania.

Požiadavky normatívu MTZ spĺňalo 76 % pracovísk pre teoretické a 71,7 % pre praktické vyučovanie v hudobnom odbore.

Vo **výtvarnom odbore**, ktorý sa realizoval na 51 pracoviskách, požiadavky normatívu na MTZ nedodržalo až 60,8 %, čím nevytvárali postačujúce podmienky základného, nevyhnutného vybavenia pre zabezpečenie prípravy žiakov daného odboru vzdelávania. Nedostatky sa objavili v podobe absencie praktikáblov/pódií, stolov na odlievacie práce, nádob na odlievaciu hmotu, sochárskych stojanov, podložiek na kreslenie/maľovanie pre každého žiaka. Chýbali tiež dataprojektor/televízor, prenosné svietidlá, štúdiové svetlá, počítače na žiaka v skupine, vodovod a drez, grafický lis, kompaktný fotoaparát, regál na uloženie pomôcok, videokamera, v odbornej knižnici monografie, katalógy, knihy a výtvarné periodiká z oblasti súčasného výtvarného umenia, v skladových priestoroch regále, zásuvky na archiváciu prác žiakov a pod. Potrebné MTZ multimediálneho ateliéru niektoré kontrolované subjekty neakceptovali, absentovali PC zostava s príslušným softvérom pre žiaka s pripojením na internet, stôl pod PC zostavu, strihový, modelačný a 3D softvér, niekde skener. Odporúčaným vybavením umožňujúcim dosahovanie vyšších výchovno-vzdelávacích výsledkov disponovalo jedno pracovisko (fotoaparát, statív, zváčšovač, sušička na fotografie a pod.).

Požiadavky MTZ stanovené normatívom spĺňalo 39,2 % pracovísk praktického vyučovania vo výtvarnom odbore.

Vyučovanie v **tanečnom odbore** sa realizovalo na 48 pracoviskách. Normatívom stanovené MTZ nebolo dodržané až na 54,2 % pracovísk praktického vyučovania, čím neboli vytvorené vyhovujúce podmienky základného, nevyhnutného vybavenia pre zabezpečenie prípravy žiakov daného odboru vzdelávania. Najčastejšie školy nezabezpečili vhodnú tanečnú podlahu (parkety alebo baletizol), klavír, stoličku ku klavíru, niekde absentovali zrkadlá, baletné tyče, cvičebné podložky pre žiakov/gymnastický koberec, niekde videokamera, rytmické a melodické ľahko ovládateľné nástroje. Nadštandardným vybavením disponovali 2 pracoviská.

Požiadavky normatívu MTZ spĺňalo 45,8 % pracovísk praktického vyučovania v tanečnom odbore.

Umelecké vzdelávanie v **literárno-dramatickom odbore** sa uskutočňovalo na 18 pracoviskách, požiadavky normatívu nespĺňalo 27,8 % pre teoretické a rovnako 27,8 % pre praktické činnosti. Najčastejšie v MTZ chýbali podlaha aspoň sčasti pokrytá kobercom, PC zostava/notebook s reproduktormi, súbor maňušiek, bábok, paraván, rytmické a melodické ľahko ovládateľné nástroje, zvonkohra s paličkami a Orffovými nástrojmi na vyučovanie – na dramatikú, prácu v súbore, základy dramatickej tvorby, javiskovú reč, ďalej katedra a stolička pre učiteľa, javiskový priestor a praktikáble, ozvučenie a osvetlenie priestoru. Odporúčaným materiálno-technickým vybavením disponovalo 1 pracovisko pre praktické vyučovanie.

Požiadavky normatívu MTZ spĺňalo 72,2 % pracovísk pre teoretické a zároveň aj pre praktické činnosti v literárno-dramatickom odbore.

Výchovno-vzdelávací proces v **odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby** sa realizoval na 3 pracoviskách. Požiadavky normatívu MTZ (materiálne a prístrojové vybavenie) pre teoretické vyučovanie i pre praktické vyučovanie spĺňali všetky učebné priestory na hlavných aj elokovaných pracoviskách. Odporúčaným materiálno-technickým vybavením školy nedisponovali.

V odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby základné požiadavky normatívu MTZ spĺňalo pre teoretické aj pre praktické vyučovanie 100 % pracovísk.

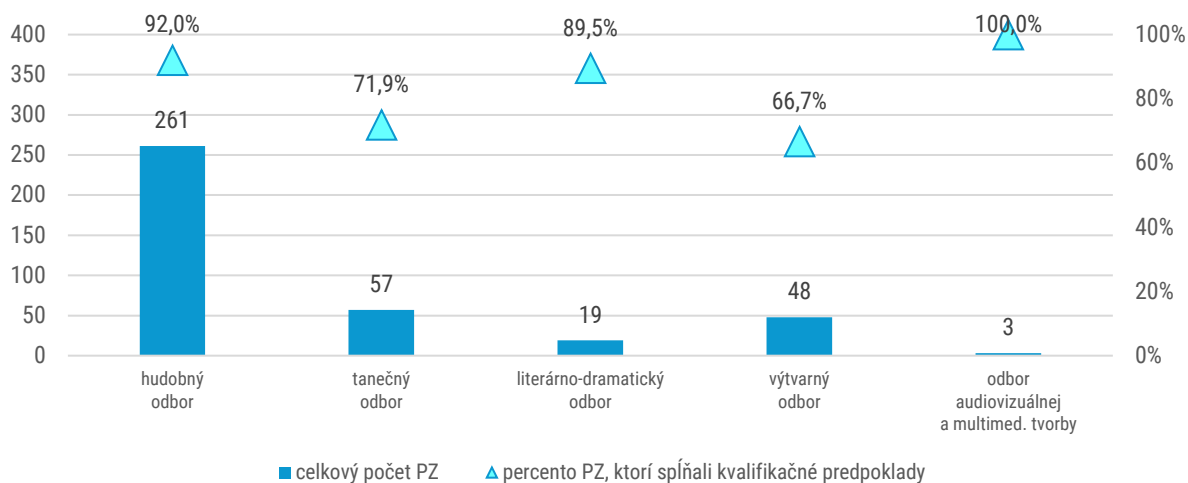
Nedostatky sa vyskytli v zabezpečení základného materiálno-technického vybavenia učebných priestorov vo všetkých vyučovaných umeleckých odboroch v 1 SZUŠ²¹, čo nedávalo predpoklad na plnenie obsahu vzdelávacích štandardov v zriadených umeleckých odboroch. Vybavenie učebných priestorov nebolo v súlade s normatívom, a to nielen na hlavnom pracovisku, ale i všetkých elokovaných pracoviskách.

2.3 PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Zákonom stanovené požiadavky na výkon riadiacej funkcie v zmysle platných právnych predpisov spĺňali vedúci PZ vo väčšine kontrolovaných škôl. Nedostatky sa vyskytli v 1 subjekte²², kde riaditeľka školy nemala stanovený základný úväzok vedúceho PZ a nevykonávala priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť v rozsahu stanovenom právnym predpisom. Zo zistení ďalej vyplynulo, že dvaja riaditelia vykonávali riadiacu funkciu vo viacerých SZUŠ (1 riaditeľka školy bola do funkcie ustanovená v 4 SZUŠ²³ a druhý riaditeľ v 2 SZUŠ²⁴).

Výchovno-vzdelávací proces na hlavných i EP zabezpečovalo celkovo **388** pedagogických zamestnancov, z nich bolo **300** interných a **88** externých, časť z nich školy zamestnávali na kratší pracovný úväzok. Niektorí z vyučujúcich vyučovali v rámci svojho úväzku na viacerých pracoviskách. Spĺňanie kvalifikačných predpokladov za jednotlivé zriadené odbory je zobrazené v *Grafe 2*. Požadované kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti v ZUŠ spĺňalo celkovo 85,8 % pedagogických zamestnancov.

Graf 2 Celkový počet PZ a percentuálny podiel PZ spĺňajúcich kvalifikačné predpoklady v zriadených odboroch v kontrolovaných ZUŠ

Najvyššia kvalifikovanosť (100 %) bola v odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby. Kvalifikačné predpoklady nespĺňalo 28,1 % PZ tanečného a až 33,3 % PZ výtvarného odboru. V hudobnom odbore, v ktorom sa vzdelával najvyšší počet detí a žiakov, spĺňalo kvalifikačné predpoklady 92 % PZ. Týždenne sa celkovo v kontrolovaných školách vyučovalo 6 549 vyučovacích hodín. Z uvedeného počtu bolo

²¹ SZUŠ, Jastrabie nad Topľou 112

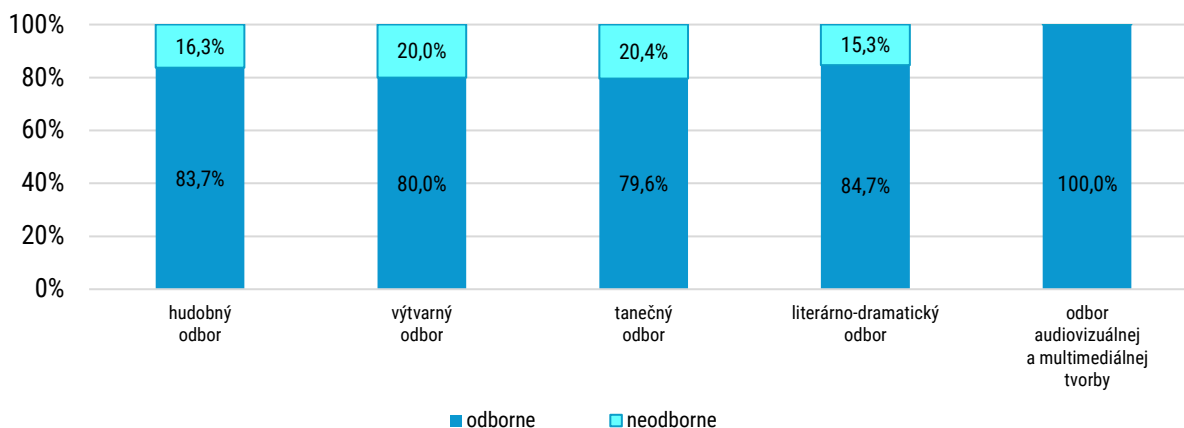
²² SZUŠ, Nová cesta 361, Bobrov

²³ SZUŠ, Nová cesta 361, Bobrov; SZUŠ, Hlbiny 2, Zvolen; SZUŠ, Lhenická 33, Budča; SZUŠ, Lúčna 8, Divín

²⁴ SZUŠ, Jastrabie nad Topľou 112; SZUŠ Altamira, Lubovec 35

odborne vyučovaných 5 432 vyučovacích hodín a 1 117 vyučovacích hodín neodborne. Celková odbornosť vyučovania v subjektoch bola prevažne zabezpečená a dosiahla 82,9 %. Najnižšia odbornosť vyučovania bola zaznamenaná v tanečnom odbore (Graf 3; 79,6 %). Vysoká odbornosť bola zaistená v odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby (100 %). Nedostatky v zabezpečení odbornosti vyučovania sa vyskytli pri vzdelávaní žiakov v 5 kontrolovaných subjektoch²⁵ (odbornosť vyučovania zaistená na menej ako 70 %). Zo zistení ďalej vyplynulo, že v 2 SZUŠ²⁶ neboli zabezpečené personálne podmienky na uskutočňovanie umeleckého vzdelávania v zriadených odboroch (najmä v odbore hudobnom, tanečnom a výtvarnom), čo sa prejavilo v dosiahnutej celkovej nízkej odbornosti vyučovania (3,21 % a 31,62 %).

Graf 3 Týždenný počet odučených hodín v percentách v zriadených odboroch v kontrolovaných ZUŠ

V niektorých subjektoch sa pedagogickí zamestnanci zúčastňovali rôznych foriem kontinuálneho vzdelávania²⁷ so zameraním najmä na získanie nových alebo rozšírenie už nadobudnutých profesijných kompetencií. Viacerí pedagógovia si svoj osobnostný rast a profesijný rozvoj tiež prehľbovali realizovaním vlastných umeleckých aktivít súvisiacich s výkonom ich pracovnej činnosti, napr. vlastnými vystúpeniami, vedením tvorivých dielní, seminárov, účasťou na sympóziách, realizovaním prednášok prezentujúcich tvorbu žiakov, niektorí aj sebazvdelávaním a pod. Kontrolované školy poskytovali žiakom aj možnosti na prezentáciu výsledkov ich umeleckého snaženia formou rozmanitých interných a verejných podujatí (koncertov, tanečných či divadelných vystúpení, výstav výtvarných prác...), súťaží, projektov, či už v priestoroch škôl, ale i v koncertných sieňach a niekde v galerijných sálach.

2.4 INÉ ZISTENIA

- V SZUŠ²⁸ kontrolou rozvrhu hodín a úväzkov vyučujúcich v TO sa zistilo, že nebola dodržaná týždenná časová dotácia hodín povinných predmetov stanovená rámcovým učebným plánom Štátneho vzdelávacieho programu (RUP ŠVP). Predmet tanečná prax v 4. ročníku v I. časti základného štúdia bol realizovaný v rozsahu 1 hodina týždenne, čo bolo v rozpore s učebným plánom č. 37 v tanečnom odbore k RUP ŠVP a poukazovalo na nedodržanie učebných osnov vo výchove a vzdelávaní žiakov v TO.

²⁵ SZUŠ, Nová cesta 361, Bobrov (3,21 %); SZUŠ, Jastrabie nad Topľou 112 (31,62 %); SZUŠ, Hubošovce 56 (63,53 %); SZUŠ, Lhenická 33, Budča (68,64 %); SZUŠ Akadémia muzika, Sv. Martina 245, Terchová (69,04 %)

²⁶ SZUŠ, Nová cesta 361, Bobrov (HO – 4,52 %; TO – 0 %; VO – 0 %); SZUŠ, Jastrabie nad Topľou 112 (HO – 7,69 %; TO – 47,64 %; VO – 17,81 %)

²⁷ napr. inovačné vzdelávanie zamerané na hudbu a tvorivosť ako nástroje rozvoja učiteľa; využívanie programu Microsoft Excel; komunikácia a komunikačný tréning v školskej praxi; personálny manažment

²⁸ SZUŠ Fantastic, Chrenovec-Brusno 395

- V inej SZUŠ²⁹ v HO v študijnom zameraní zborový spev nedodržala škola celkový počet vyučovacích hodín určený RUP ŠVP ZUŠ (učebný plán č. 9). Škola zaradila do rozvrhu hodín len 2 vyučovacie hodiny, hoci RUP predpisoval 3,5 vyučovacích hodín. Vo výtvarnom odbore, v študijnom zameraní výtvarná tvorba, škola v skupinách vzdelávala 11 žiakov, čím prekročila RUP ŠVP ZUŠ stanovený maximálny počet žiakov (10) v skupine. Ďalej v TO pri vzdelávaní žiakov 3. ročníka 1. časti I. stupňa v študijnom zameraní tanec zaradila škola spolu 3 vyučovacie hodiny, čo je menej ako povinný týždenný počet 4 – 6 vyučovacích hodín určený RUP ŠVP ZUŠ (učebný plán č. 37).
- V 1 ZUŠ³⁰ školský vzdelávací program a jeho súčasti neboli revidované od roku 2015, v dôsledku čoho boli v dokumente zaznamenané údaje nezodpovedajúce reálnemu stavu.
- V 1 kontrolovanom subjekte³¹ riaditeľka školy zverejnila školský vzdelávací program ZUŠ bez prerokovania v rade školy.
- Kontrolou dokumentácie škôl bolo zistené, že v 5 kontrolovaných subjektoch³² nedodržali zadelenie žiakov do skupín podľa ročníkov v hudobnom, tanečnom a vo výtvarnom odbore.
- V 3 ZUŠ³³ prekročili stanovený počet žiakov v individuálnom vyučovaní a v skupinách zriadených pre vyučovanie v hudobnom, tanečnom a vo výtvarnom odbore.

2.5 OPATRENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV

Štátna školská inšpekcia k zisteným nedostatkom uložila na základe závažnosti kontrolovaným subjektom prijať opatrenia na odstránenie nedostatkov vyplývajúcich z porušenia všeobecne záväzných právnych a interných predpisov. Vzhľadom na závažnosť zistení upozornila 5 zriaďovateľov škôl³⁴ (25 %) na porušenie právnych predpisov, ktorých odstránenie patrilo do ich kompetencie, a boli požiadaní o zosúladenie súčasného stavu so všeobecne záväznými právnymi a rezortnými predpismi. Upozornenia týkajúce sa zistených nedostatkov sú v štádiu riešenia a ich odstránenie bude predmetom následných inšpekcií v nasledujúcom školskom roku.

Vzhľadom na zistené závažné nedostatky v dvoch kontrolovaných subjektoch v požiadavkách na základné a odporúčané materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu v ZUŠ (normatív), v podmienkach personálneho zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu a v jednom z nich aj v organizácii výchovno-vzdelávacieho procesu a zriadenia elokovaných pracovísk bez rozhodnutí o zmene v Sieti škôl a školských zariadení Slovenskej republiky vydaného Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky HŠI podala návrh na vyradenie týchto 2 škôl³⁵ zo Siete škôl a školských zariadení SR.

²⁹ SZUŠ, Nová cesta 361, Bobrov

³⁰ ZUŠ, Nám. slobody 29, Sabinov

³¹ Spojená škola, Mierová 134, Svit

³² ZUŠ, Nám. slobody 29, Sabinov (TO, VO); SZUŠ Altamira, Ľubovec 35 (TO, VO); SZUŠ, Jastrabie nad Topľou 112 (HO, TO, VO); Spojená škola, Mierová 134, Svit (TO, VO); SZUŠ, Hubošovce 56 (VO)

³³ ZUŠ, Nám. slobody 29, Sabinov (VO); SZUŠ Altamira, Ľubovec 35 (TO, VO); SZUŠ, Jastrabie nad Topľou 112 (HO, TO, VO)

³⁴ SZUŠ, Hlbiny 2, Zvolen; SZUŠ, Lúčna 8, Divín; SZUŠ, J. Jesenského 624/42, Zvolen; SZUŠ, Lhenická 33, Budča; SZUŠ Altamira, Ľubovec 35

³⁵ SZUŠ, Nová cesta 361, Bobrov; SZUŠ, Jastrabie nad Topľou 112

3 ODPORÚČANIA A PODNETY

3.1 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI ŠKÔL

- Zaisťiť výchovno-vzdelávací proces pedagogickými zamestnancami spĺňajúcimi kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti v ZUŠ.
- Vytvárať priestor pre ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov s cieľom zvýšiť úroveň vyučovania v ZUŠ.
- Aktívne spolupracovať so zriaďovateľmi pri zabezpečovaní základného priestorového a materiálno-technického zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu vo všetkých zriadených odboroch v ZUŠ a ich EP v súlade s normatívom.
- Uskutočňovať výchovu a vzdelávanie len na EP zaradených v Sieti škôl a školských zariadení SR.

3.2 ODPORÚČANIA PRE ZRIAĐOVATEĽOV

- Podieľať sa na zvyšovaní kvality poskytovaného vzdelávania v ZUŠ vytváraním podmienok pre riaditeľov škôl potrebných na zabezpečenie základného materiálno-technického a priestorového zabezpečenia vrátane EP v súlade s normatívom.

3.3 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI SYSTÉMU

- Pokračovať v poskytovaní programov vzdelávania, v realizovaní odborných seminárov, workshopov a prednášok pedagogickým zamestnancom základných umeleckých škôl, a tým zvyšovať úroveň ich profesijných kompetencií.
- Zaradiť ZUŠ vrátane elokovaných pracovísk do Siete škôl a školských zariadení SR až po dôslednom preverení priestorového a materiálno-technického zabezpečenia v súlade s platným normatívom a v procese rozhodovania sa zamerať aj na obsah vypracovania ŠKVP.
- Aktualizovať údaje v Sieti škôl a školských zariadení SR bezprostredne po vydaní rozhodnutí o zaradení EP do siete alebo zmenách v údajoch ZUŠ.
- Aktualizovať niektoré položky normatívu (najmä didaktické a technické prostriedky) v súvislosti s dynamickým napredovaním nových informačných a digitálnych technológií a s možnosťami ich využitia vo výchovno-vzdelávacom procese.
- Doplniť poznámku v rámcovom učebnom pláne hudobného odboru pre prípravné štúdium – pod rámcovým učebným plánom označeným ako 1a/1b v texte pod tabuľkou Prípravné štúdium „A“ – **pôvodný text:** „*) V 1. roku možno spojiť s hudobno-pohybovou výchovou (pozri UP TO č. 36); na 1. stupni sa môže prideliť klavírny sprievod – 1 hodina týždenne.“

upraviť na:

„*) V 1. roku možno spojiť s hudobno-pohybovou výchovou (pozri UP TO č. 36) **zaradením žiakov do skupinovej formy štúdia**; na 1. stupni sa môže prideliť klavírny sprievod – 1 hodina týždenne.“

Odôvodnenie:

Žiaci prijatí do hudobného odboru v prípravnom štúdiu sú zaraďovaní do skupín spoločne so žiakmi tanečného odboru v predmete hudobno-pohybová výchova (čo umožňuje UP TO č. 36), pričom nie sú vykazovaní v skupinovej, ale v individuálnej forme štúdia, čo môže viesť k nesprávnemu vykazovaniu žiakov pre potreby normatívneho financovania. Výška poskytovaných finančných prostriedkov na žiaka (normatív) pre individuálnu formu štúdia a skupinovú formu štúdia je rozdielna, a to v prospech individuálnej formy štúdia.

- Evidovať v Rezortnom informačnom systéme (RIS) aj údaje o základných umeleckých školách, o deťoch, žiakoch a žiačkach, a o zamestnancoch a zamestnankyniach ZUŠ.
- Nájsť mechanizmus riešenia (napr. sankcionovania/zníženia objemu pridelených finančných prostriedkov) pri nízkej odbornosti vyučovania v každom zo zriadených odborov ZUŠ, z dôvodu

priameho dosahu odbornosti PZ na úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu a dosiahnutie vzdelávacích štandardov ZUŠ.

- Pripraviť návrhy nových výziev v oblasti rozvojových projektov, ktoré budú obsahovať podrobnosti pridelovania finančných prostriedkov aj pre ZUŠ s cieľom vytvárať podmienky pre riaditeľov a zriaďovateľov na modernizáciu priestorového a materiálno-technického zabezpečenia základných umeleckých škôl.

4 ZOZNAMY

4.1 GRAFY

Graf 1 Priestorové a materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu pre praktické vyučovanie v kontrolovaných ZUŠ.....	5
Graf 2 Celkový počet PZ a percentuálny podiel PZ spĺňajúcich kvalifikačné predpoklady v zriadených odboroch v kontrolovaných ZUŠ	10
Graf 3 Týždenný počet odučených hodín v percentách v zriadených odboroch v kontrolovaných ZUŠ ...	11

4.2 TABUĽKY

Tabuľka 1 Základné údaje o kontrovaných ZUŠ	5
Tabuľka 2 Základné údaje o počtoch evidovaných detí/žiakov a dospelých v jednotlivých odboroch v kontrolovaných ZUŠ	6